

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Найкращі події грудня. Рекомендує «УП.Культура». – Анастасія Большакова](#)

Вшанування пам'яті

[У Миколаєві назвали вулицю на честь військового і поета Гліба Бабіча](#)

[В Ужгороді встановили мініскульптуру на честь Міхая Емінеску](#)

[Пам'ятати, аби тривати. Як суспільству вчитися витворювати нову культуру пам'яті. – Анастасія Платонова](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[ЦПД розпочав новий проєкт «Інформаційні диверсанти кремля на Заході». – Мар'яна Зінченко](#)

Регіональна культурна політика

[Одеса представила Стратегію культурного розвитку на форумі у Молдові](#)

Благодійність. Меценатство

[«Пікардійська Терція» в Луцьку: різдвяний концерт, що зігріє серця та підтримає ЗСУ](#)

[Зварили 550 літрів червоного борщу: як українці в Будапешті допомогли Андрію Любці купити авто для ЗСУ](#)

[Музею української діаспори подарували архів художника та військового УНР Віктора Цимбала](#)

Театр

[Тріумф харківських і львівських театрів: премія ГРА оголосила переможців. – Тетяна Пушнова, Юлія Лінник](#)

Хореографічне мистецтво

[Музей прифронтових суконь і кораблів: «Втрачений рух» Нани Бякової. – Олексій Мінько](#)

Музика

[В Україні розпочали конкурс на премію імені Лисенка: хто може податися. – Микита Кишиневський](#)

[Вперше в історії «Щедрик» прозвучав у франкфуртській Alte Oper. – Наталка Горішня](#)

[У Рівному виступив британський диригент Стівен Еллери](#)

[Клавдія Петрівна, MONATIK та інші: герої премії MUZVAR AWARDS 2024. – Ганна Тимошенко](#)

Візуальні мистецтва

[У Берліні відкривається виставка Влади Ралко, що об'єднає митців Німеччини та України. – Ганна Тимошенко](#)

[У Києві встановили артінсталяцію «I'm Fine» із пошкодженого телекомунікаційного обладнання. – Анастасія Мосорко](#)

[Київський художник Максим Павлюк провів мистецьку акцію з нагоди перевидання роману Валер'яна Підмогильного «Місто». – Анастасія Ампілогова](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[У Любліні на Ukraina Festiwal Filmowy покажуть 6 українських фільмів. – Дар'я Тарасова](#)

[Людська природа запланована на драматизм: режисер Сергій Маслобойщиков про міжнародну ретроспективу в Роттердамі та кіно. – Альона Шилова](#)

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю

[Інклюзивна аудіовистава «Легенди Чарівнолісся» вийде в онлайн-кінотеатрі Sweet.tv. – Юлія Поліковська](#)

[Культурне життя Києва для людей з інвалідністю – які театри столиці впроваджують безбар'єрність. – Ірина Миколайчук](#)

Просвітництво

[Відомий український актор побував у Луцьку і розповів студентам про мистецтво в умовах війни](#)

Література. Книговидання

[Дивозвірі та самозаспокоєння: «Читомо» назвало найкращі українські дитячі книжки 2024 року. – Альона Павлюк](#)

[До Миколаєва завітали українські письменниці та письменники PEN Ukraine](#)

[Академія наук України: «Наукова думка» житиме, але в іншому форматі. – Олександр Кравченко](#)

Музейна справа

«Марія Примаченко. Невідоме». У Києві відбудеться нова виставка та презентація віртуальної галереї творів відомої художниці. – Катерина Кадакова

У Музеї війни відкриють виставку про історію української ялинкової прикраси. – Ганна Тимошенко

Святий Миколай з XIX століття та прикраси «забороненого Різдва»: в Одесі показали унікальну колекцію ялинкових іграшок. – Лада Вербицька

У Дніпрі презентують унікальні скарби гончарного центру балки Канцерки. – Ганна Тимошенко

Охорона культурної спадщини

Під забудову можуть віддати цілий квартал пам'яток на Звіринці. – Анастасія Ампілогова

В Ужгороді презентували мультимедійне «Королевське Євангеліє» 1401 року

Вікіджерела люблять пам'ятки: в Україні розпочалася кампанія оцифрування документів

Авторське право

У Мінкульті попри обіцянки не запрацювала міжвідомча група проти контрафактних книжок. – Олеся Бойко

Міжнародне співробітництво

У Колумбії з'явилася перша книжкова полиця з українською літературою

Підтримка України у світі

На ярмарку в Чехії представили український стенд, де плели маскувальну сітку (ФОТО). – Микита Кишиневський

Легенда хеві-металу Роб Гелфорд знову демонструє солідарність з українцями. – Ганна Тимошенко

Загальні питання

Найкращі події грудня. Рекомендує «УП.Культура». – Анастасія Большакова

Анонс культурно-мистецьких подій у різних містах України. Серед них театральні вистави («Чума», «Таємний всесвіт Антена Вузлика», «Наталка Полтавка» тощо), виставки («Кілька кілограм виставок», «В епіцентрі бурі. Сецесія в Україні»), концерти («Музика заліза і бетону», «Лускунчик», «RIZDVO. КОЛЯДА»), кінопокази тощо. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/kudi-shoditi-u-grudni-u-kiyevi-odesi-harkovi-ta-lvovi-rekomenduye-up-kultura-305138/>

Вшанування пам'яті

У Миколаєві назвали вулицю на честь військового і поета Гліба Бабіча

У Миколаєві затверджено перейменування 152 вулиць та топонімів, серед них вулиця на честь військовослужбовця і поета Г. Бабіча. Докладніше:

<https://chytomo.com/u-mykolaievi-nazvut-vulytsiu-na-chest-vijskovoho-i-poeta-hliba-babicha/>

В Ужгороді встановили мініскульптуру на честь Міхая Емінеску

На честь 175-річчя від дня народження румунського поета, публіциста, громадського діяча Міхая Емінеску в Ужгороді встановлено мініскульптуру. 1 грудня, до Дня національної єдності Румунії, скульптуру відкрили ректор Ужгородського національного університету В. Смоланка та професор університету Клуж – Мірча Фаркаш. Автором 72-ї скульптури в місті став Р. Мурник. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/764949-v-uzhgorodi-vstanovili-miniskulpturu-na-chest-mikhaya-eminеску>

Пам'ятати, аби тривати. Як суспільству вчитися витворювати нову культуру пам'яті. – Анастасія Платонова

«... Середовище пам'яті в Україні нині стрімко розвивається, й викликів і складних моментів у ньому не бракує. Від державних політик пам'яті, що нині лише витворюються, – аж до непростих стосунків між деякими акторами середовища пам'яті та викликів, спричинених повномасштабною війною. Та однією з надзвичайно важливих основ для якісних змін у цій сфері є усвідомлення суспільством важливості теми пам'яті та готовність дискутувати на пов'язані з нею теми, часом непрості й чутливі... Саме тому підходи до меморіалізації війни, які ми формуємо зараз, мають бути такими, аби наша пам'ять була живою та спільною. Тобто органічною, зрозумілою для людей, а не протокольною чи „спущеною згори”. Така пам'ять здатна говорити до людей, викликати живі емоції та справжні відчуття. Також украй важливо, аби наша пам'ять не була знеособленою чи „узагальненою”. В українському майбутньому не має більше бути жодних „могил невідомому солдату”, адже саме знеособлення кожної втрати веде до риторики на кшталт „можемо повторити”. Важливим є кожне ім'я, кожна історія, кожне обличчя. До того ж тільки жива пам'ять може тривати насправді довго, на відміну від усіх штучних

форм пам'ятування... Ці тези, що частково перекликаються зі сформульованими Українським інститутом національної пам'яті 10 принципами меморіалізації, вкотре нагадують нам, що ми наразі перебуваємо у надзвичайно важливому процесі витворення нової культури пам'яті в Україні. На жаль, у реальності ці нібито самоочевидні пункти виявляються не такими вже й простими до виконання. Адже тема досвідів війни та пам'яті про неї є надзвичайно чутливою та зачіпає велику кількість суспільних тригерів. Але наразі ми творимо не лише власну новітню історію, але й підвалини того, як про нашу війну знатимуть наступні покоління у всьому світі. Тож мусимо бути справді відповідальні та послідовні, формуючи нашу нову культуру пам'яті». Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/235472/2024-12-03-pamyataty-aby-tryvaty-yak-suspilstvu-vchytysya-vytvoryuvaty-novu-kulturu-pamyati/>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

ЦПД розпочав новий проєкт «Інформаційні диверсанти кремля на Заході». – Мар'яна Зінченко

Центр протидії дезінформації розпочинає цикл публікацій про виконавців російської пропаганди на Заході. У новому проєкті розкажуть про російських журналістів-пропагандистів, які працюють у США та країнах Європи, попри блокування російських медіа і санкції. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/235447/2024-12-02-tspd-rozpochav-novyy-proiekt-informatsiyni-dyversanty-kremlya-na-zakhodi/>

Регіональна культурна політика

Одеса представила Стратегію культурного розвитку на форумі у Молдові

У Кишиневі відбувся дводенний заключний захід проєкту EU4Culture – програми Європейського Союзу, спрямованої на підтримку культурного розвитку країн регіону Східного партнерства – Азербайджану, Вірменії, Грузії, Молдови та України. У ньому брали участь представники міст, а також митці та фахівці сектору культури, які в рамках проєкту EU4Culture створили свої Стратегії. Учасники обмінялися досвідом роботи, а також розбудови національних та міжнародних партнерств. «Одеса долучилася до проєкту лише в середині 2023-го року, але за рік змогла зробити декілька важливих та системних досягнень», – зазначив директор Департаменту культури, міжнародного співробітництва та євроінтеграції Одеської міської ради І. Ліптуга. Він розповів про роботу над «Стратегією культурного розвитку Одеси 2025–2035» – документа, який стане основою для розвитку культурної сфери міста, а також про інші важливі напрацювання: довідник зі збереження культурної спадщини Одеси; посібник з облаштування одеських вивісок; візуалізацію символів Одеси – створення 3D-моделей культових символів міста тощо. Стратегічне бачення культурного розвитку Одеси напрацьоване у співпраці з культурними діячами, представниками креативних індустрій,

громадськими організаціями. Документ буде представлено на розгляд Одеській міській раді. Джерело:

<https://odesa.rayon.in.ua/news/764240-odesa-predstavila-strategiyu-kulturnogo-rozvitku-na-forumi-u-moldovi>

Благодійність. Меценатство

«Піккардійська Терція» в Луцьку: різдвяний концерт, що зігріє серця та підтримає ЗСУ

Виступ відбудеться у стінах драматичного театру 19 грудня. Концерт стане частиною масштабного всеукраїнського туру, який об'єднає десятки міст України. Зібрані кошти буде спрямовано на підтримку українських воїнів. Докладніше:

<https://lutsk.rayon.in.ua/news/764591-pikkardiyska-tertsiya-v-lutsku-rizdvyaniy-kontsert-shcho-zigrie-sertsya-ta-pidtrimae-zsu>

Зварили 550 літрів червоного борщу: як українці в Будапешті допомогли Андрію Любці купити авто для ЗСУ

Український письменник А. Любка купив 319-ту машину для ЗСУ. У цьому допомогла українська асоціація «Єдність» з Будапешта: організувала традиційне Свято борщу в столиці Угорщини. Зварили 10 видів борщу, а це 550 літрів. Частина від зібраних коштів – один мільйон форинтів – передали на колеса для українських військових. Докладніше:

<https://life.rayon.in.ua/news/764315-zvarili-550-litriv-chervonogo-borshchu-yak-ukraintsi-v-budapeshti-dopomogli-andriyu-lyubtsi-kupiti-avto-dlya-zsu>

Музею української діаспори подарували архів художника та військового УНР Віктора Цимбала

Музей української діаспори отримав у дарунок цілісний архів українського художника-емігранта й військового УНР В. Цимбала. Він є представником другої хвилі еміграції, який більшу частину життя провів в Аргентині та США. Дарунок музею отримав від правнука художника – А. Цимбала, який зараз у лавах ЗСУ захищає батьківщину у війні з росією. На початку цього року з нагоди 25-річного ювілею музею А. Цимбал вже поповнив зібрання 12 карикатурами та графічним портретом Гетьмана Павла Скоропадського, заклавши основу колекції творів художника. Докладніше:

<https://history.rayon.in.ua/news/764817-muzeyu-ukrainskoi-diaspori-podarovali-arkhiv-khudozhnika-ta-viyskovogo-unr-viktora-tsimbala>

Театр

Тріумф харківських і львівських театрів: премія ГРА оголосила переможців. – Тетяна Пушнова, Юлія Лінник

Організатори шостого всеукраїнського театрального фестивалю-премії ГРА оголосили переможців на урочистій церемонії в Києві. Найкращою драматичною виставою журі визнало постановку «Вороги. Історія любові» львівського Національного театру Марії Заньковецької. За твором Іцхака Башевіса Зінгера її інсценізував О. Доричевський, зрежисерував М. Голенко.

Найкращою камерною виставою (до 150 глядачів) визнано «Кортес» Київського академічного театру «Золоті ворота». За п'єсою драматургині Л. Лягушонкової її поставила режисерка Т. Губрій. Найкращою виставою для дітей став «Жираф Монс» Харківського театру ляльок імені Афанасьєва. Казку написано харківським драматургом О. Михайловим. Режисерка – О. Дмитрієва. Найкращою музичною виставою став мюзикл «Тигролови» Київського національного театру оперети. За мотивами роману І. Багряного виставу зрежисерував С. Павлюк. За найкращу танцювальну виставу головний приз отримав балет «Тіні забутих предків» Львівської національної опери ім. Соломії Крушельницької. На музику І. Небесного та лібрето директора опери В. Вовкуна постановку здійснив диригент Ю. Бервецький. Найкращою виставою на перетині театральних жанрів, мистецького синтезу і перформативних форм стала «Веселка на Салтівці» харківського Театру «Нафта». В основі сюжету – автобіографічна історія засновника театру А. Вусика, який поставив цю виставу і зіграв. Найкращою виставою, що описує події російсько-української війни, стала постановка «Доця» у львівському Національному театрі Заньковецької. Виставу за романом Тамари Горіха-Зерня поставив І. Білиць. Докладніше про переможців в індивідуальних номінаціях:

<https://life.prawda.com.ua/culture/peremozhci-teatralnoji-premiji-gra-2024-305174/>

Хореографічне мистецтво

Музей прифронтових суконь і кораблів: «Втрачений рух» Нани Бякової. – Олексій Мінько

Про перформанс Н. Бякової – мисткині-танцівниці з Миколаєва, що відбувся у Національному музеї мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків. До Києва його було показано в Миколаєві, Берліні та Бухаресті. Докладніше:

<https://artslouker.com/muzey-pryfrontovykh-sukon-i-korabliv-vtrachenyu-rukh-nany-biakovoi/>

Музика

В Україні розпочали конкурс на премію імені Лисенка: хто може податися. – Микита Кишиневський

Премію імені Миколи Лисенка присуджують за високі досягнення у музиці та мистецтвознавстві. Докладніше про умови участі:

<https://shotam.info/v-ukraini-rozpochaly-konkurs-na-premiu-imeni-mykoly-lysenka-khto-mozhe-podatysia/>

Вперше в історії «Щедрик» прозвучав у франкфуртській Alte Oper. – Наталка Горішня

Вперше в історії український «Щедрик» прозвучав у видатному концертному залі Європи Alte Oper у Франкфурті. 1 грудня на престижній сцені відбувся симфонічний вечір Академічного симфонічного оркестру Львівської національної філармонії під батудою диригента з Ісландії Гудні Емільсона. Львівський колектив виконав Симфонію № 9 або «З Нового світу» Антоніна

Дворжака, «Катання на санчатах» Леопольда Моцарта та, спільно із солістом, відомим українським скрипалем М. Комоньком, Концерт для скрипки з оркестром Фелікса Мендельсона. Музична програма називалася Різдвяним концертом, тому логічним було виконання «Щедрика» М. Леонтовича в обробці сучасного композитора І. Небесного. Концерт у Франкфурті відбувся в межах гастрольного туру оркестру Німеччиною, був третім та завершальним із серії запланованих. Докладніше:

https://zaxid.net/vpershe_v_istorii_shhedrik_prozvuchav_u_frankfurtskii_alte_oper_n1598986

У Рівному виступив британський диригент Стівен Еллері

З концертом «Печаті ночі» у Рівному виступив британський диригент Стівен Еллері. Концерт відбувся 1 грудня у Залі камерної та органної музики. На рівненській сцені прозвучала «Маленька нічна серенада» Моцарта, романтично-натхненна «Серенада» Елгара. Шедеври золотого фонду камерної музики доповнив твір мексиканця Мануеля Понсе «Estampas nocturnas» («Печаті ночі»). Еллері також виконав кілька імпрез на саксофоні, зокрема й українську композицію «Знову цвітуть каштани». Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/765048-u-rivnomu-vistupiv-britanskiy-dirigent-stiven-elleri>

Клавдія Петрівна, MONATIK та інші: герої премії MUZVAR AWARDS 2024. – Ганна Тимошенко

Музична премія MUZVAR AWARDS 2024, яка традиційно відзначає найкращих представників української музичної та креативної індустрії, знову зібрала провідних артистів, продюсерів, авторів текстів і творців контенту. Урочиста церемонія відбулася в Києві в Палаці «Україна». Klavdia Petrivna отримала нагороду у категорії New Breath, ставши відкриттям у поп-музиці. У номінації New Wave переміг гурт «ДК Енергетик». Найкращим в альтернативі було визнано проєкт Phil It у номінації New Connect. Серед естрадних виконавців перемогу здобула Геля Зозуля в категорії New View. Особливу увагу отримала пісня «А що?» у виконанні MONATIK'а. Композиція здобула одразу дві нагороди: за найкращий саунд, створений Love And Rhythm Production; за найкращий відеоконтент, створений режисеркою Т. Муїньо. У номінації Come Together за найкращу творчу співпрацю відзначено дует alyona alyona та Jerry Heil, які представляли Україну на «Євробаченні-2024» з піснею «Teresa & Maria». Премія також вшанувала ключових діячів і проєкти, які вплинули на розвиток української музики. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/33460/klavdiya-petrivna-monatik-ta-inshi-geroyi-premiyi-muzvar-awards-2024/>

Візуальні мистецтва

У Берліні відкриється виставка Влади Ралко, що об'єднає митців Німеччини та України. – Ганна Тимошенко

Від 5 по 22 грудня у столиці Німеччини, Берліні, відбудеться виставка «Обличчя Ока», що поєднає творчість митців повоєнної Німеччини та сучасних

українських художників, які є свідками війни в Європі. Кураторкою проєкту виступила українська мисткиня В. Ралко. Експонуватимуться роботи таких авторів, як В. Будніков, Бернхард Вогт, Ю. Лейдерман, В. Ралко та Дітер Рукхаберле. Через твори цих митців досліджується глибока концепція «бачення» як символу людської відповідальності перед обличчям соціокультурних катастроф. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/33412/u-berlini-vidkryetsya-vystavka-vlady-ralko-shho-obyednaye-mytziv-nimechchyny-ta-ukrayiny/>

У Києві встановили артінсталяцію «I'm Fine» із пошкодженого телекомунікаційного обладнання. – Анастасія Мосорко

У Києві на Подолі встановлено інсталяцію «I'm Fine», зроблену з уламків телекомунікаційного обладнання, яке було пошкоджено під час війни. Її висота сягає людського зросту, довжина становить 7 метрів, а вага – 2,7 тонни. Літери «I'm Fine» створили з реальних частин базових станцій і мережевого обладнання. У конструкції використано простріляні антени, понівечені щогли, перебиті дроти й мікросхеми, розірвані вибухами. Над проєктом працювали український художник О. Сай і продюсер, засновник медіа-платформи Ukrainian Witness В. Дейнега. Інсталяція символізує незламність української телекомунікаційної інфраструктури, яка продовжує відновлюватися навіть після значних руйнувань. Проєкт також є частиною ініціативи #I'mFineChallenge, що закликає доносити правду про сьогодні через мистецтво. Твір є продовженням роботи, яку представили на цьогорічному фестивалі Burning Man 2024 у США, у пустелі Блек-Рок. Там вона складалася з інших пошкоджених речей: простріляних дорожніх знаків, сонячних панелей, супутникових антен, табличок із назвами зруйнованих міст і розбитих парканів. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/society/u-kiyevi-vstanovili-instalyaciyu-i-m-fine-iz-ulamkiv-telekomunikaciyного-obladnannya-305176/>

Київський художник Максим Павлюк провів мистецьку акцію з нагоди перевидання роману Валер'яна Підмогильного «Місто». – Анастасія Ампілогова

М. Павлюк провів нову мистецьку акцію з нагоди перевидання «Основами» роману В. Підмогильного «Місто», який проілюстрував у 2017 році. Сім років тому митець вперше переніс частину своїх малюнків у вигляді гігантських принтів із книжки на вулиці Києва, а потім за допомогою фотографії повернув їх назад на сторінки роману. Час, атмосферні явища та комунальні служби не лишили у місті слідів того метамодерністського акціонізму, але ці сліди збереглися у «Місті». Тепер знову сімнадцять найхарактерніших ілюстрацій до роману надрукували у вигляді фігурних кольорових плакатів і розклеїли на стінах та архітектурних конструкціях міста. Частина локацій безпосередньо пов'язана з подіями і героями роману. Іншу частину розміщено у місцях перетину великих людських потоків, аби більше людей звернули увагу на незвичні зображення. У новій книжці з тими самими ілюстраціями «Основи» вперше з 1929 року відтворюють автентичний текст другої прижиттєвої публікації роману – адже саме цей текст, імовірно, найбільшою мірою

відображає волю автора. Нове видання, доповнене також ексклюзивною післямовою Я. Цимбал, доступне для передзамовлення і очікується з друкарні протягом найближчого місяця. Цього разу «Основи» присвячують мистецькій акції М. Павлюка окрему сторінку на своєму вебсайті. Тут можна знайти більше інформації, інтерактивну мапу з відміченими локаціями, на яких розміщено плакати з «Міста», та розлогий фоторепортаж про мистецьку акцію Є. Нікіфорова. Докладніше:

<https://bit.ua/2024/12/kyivskyj-hudozhnyk-maksym-pavlyuk-proviv-mystetsku-aktsiyu-z-nagody-perevydannya-romanu-valer-yana-pidmogylnogo-misto/>

Кіномистецтво. Кінопрокат

У Любліні на Ukraina Festiwal Filmowy покажуть 6 українських фільмів.
– Дар'я Тарасова

У польському місті Люблін 6–8 грудня проходять покази українського кіно у рамках Ukraina Festiwal Filmowy. У програмі: «Дім за склом» Т. Дроня, «Ля Палісіада» Ф. Сотниченка, «Редакція» Р. Бондарчука, «Смак свободи» О. Березаня, «Назавжди-Назавжди» А. Бурячкової та «Степне» М. Вроди. Докладніше:

<https://espresso.tv/kino-u-lyublani-na-ukraina-festiwal-filmowy-pokazhut-6-ukrainskikh-filmiv>

Людська природа запланована на драматизм: режисер Сергій Маслобойщиков про міжнародну ретроспективу в Роттердамі та кіно. – Альона Шилова

Від 30 січня до 9 лютого у межах Міжнародного кінофестивалю в Роттердамі (IFFR) буде представлено окрему програму, присвячену ретроспективі фільмів українського режисера С. Маслобойщикова, у тому числі відбудеться кінопрем'єра останньої його стрічки «Яса» 2023 року. В інтерв'ю митець розповідає про свій шлях у кіно, особливість створення спільних фільмів із дружиною та про різницю між режисурою театру і кіно. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/891269-ludska-priroda-zaplanovana-na-dramatizm-reziser-sergij-maslobojsikov-pro-miznarodnu-retrospektivu-v-rotterdami-ta-kino/>

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю

Інклюзивна аудіовистава «Легенди Чарівнолісся» вийде в онлайн-кінотеатрі Sweet.tv. – Юлія Поліковська

Інклюзивна аудіовистава «Легенди Чарівнолісся», заснована на однойменній дитячій фентезі-книжці В. Андрієнка та О. Шульги, вийде у відкритому доступі 6 грудня в онлайн-кінотеатрі Sweet.tv. Проєкт, підтриманий Українським культурним фондом, має на меті формувати шанобливе ставлення до кожної людини, незалежно від її фізичних або ментальних особливостей. Сюжет сучасної фентезійної дитячої книги «Легенд Чарівнолісся» у семигодинній аудіовиставі звучить живою українською мовою, з авторським саундтреком, інтершумами та шумовими спецефектами. Персонажів озвучили

24 професійних українських акторів. Як розповів під час презентації режисер аудіовистави, заслужений артист України В. Андрієнко, ідея виникла із попередньої співпраці із Львівським обласним осередком ВГО «Українська спілка інвалідів – УСІ», – видання його книги шрифтом Брайля. Головну роль у виставі виконала акторка та музикантка Д. Патерега, яка сама має слабкозорість. Виконавча директорка ЛОО ВГО «Українська спілка інвалідів – УСІ» О. Потимко розповіла про те, як долається нестача контенту для слабкозорих та незрячих. «Якщо взяти ситуацію десять років тому, то в Україні орієнтовно 2–3% літературних творів адаптовувалися для людей з інвалідністю по зору. Це дуже мало. Кіно з аудіодискрипцією не було взагалі. Воно з’явилося рівно 11 років тому, ми тоді його вперше впровадили в Україні. Сьогодні для людей з інвалідністю по зору адаптується 8–10% творів. Це вже значний відсоток, але цього недостатньо. Незряча людина живе у світі темряви, у світі звуків, і вона хоче цього аудіоконтенту», – акцентувала Потимко. Заступник виконавчої директорки УКФ з проєктної роботи Д. Решетченко зазначив, що інклюзивні вистави допомагають дітям з інвалідністю побачити свої потреби врахованими. Водночас діячів культури інклюзивний підхід стимулює шукати нові шляхи передачі ідей, що робить їхній продукт доступним для ширшої аудиторії. «Включення інклюзивних елементів у культурні проєкти робить їхнє впровадження стандартом, а не винятком. Ми переконані, що саме такі проєкти, як „Легенди Чарівнолісся“, є фундаментом для справжніх змін і розвитку культури майбутнього. Вони сприяють соціальній рівності й демонструють, як культура може ставати інструментом позитивних змін у суспільстві. А найважливіше – дозволяють всім дітям відчувати себе частиною культурного простору та отримувати задоволення від мистецтва без обмежень», – наголосив Решетченко. Докладніше:

<https://ms.detector.media/internet/post/36880/2024-12-02-inklyuzyvna-audiovystava-legendy-charivnolissya-vyyde-v-onlayn-kinoteatri-sweettv/>

Культурне життя Києва для людей з інвалідністю – які театри столиці впроваджують безбар’єрність. – Ірина Миколайчук

Добірка закладів, які надають послуги з аудіодискрипції для людей із порушенням зору та організували безбар’єрний простір для людей на колісному кріслі. Це: Київський національний академічний театр оперети, Київський академічний драматичний театр на Подолі, Київський академічний театр «Золоті ворота», Київський академічний театр драми й комедії на лівому березі, Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка, Київський національний академічний Молодий театр. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/893407-kulturne-zitta-kieva-dla-ludej-z-invalidnistu-aki-teatri-stolici-gotovi-prijmati-gladaciv-z-riznimi-potrebami/>

Просвітництво

Відомий український актор побував у Луцьку і розповів студентам про мистецтво в умовах війни

У Луцькому національному технічному університеті відбулася гостьова лекція на тему «Мистецтво в реаліях війни». Запрошеним спікером став відомий український актор театру, кіно та дубляжу, заслужений артист України, а з 25 лютого 2022 року – діючий військовослужбовець ЗСУ О. Печериця. Докладніше:

<https://lutsk.rayon.in.ua/news/764112-vidomiy-ukrainskiy-aktor-pobuvav-u-lutsku-i-rozpoviv-studentam-pro-mistetstvo-v-umovakh-viyni>

Література. Книговидання

Дивозвірі та самозаспокоєння: «Читомо» назвало найкращі українські дитячі книжки 2024 року. – Альона Павлюк

Видання «Читомо» оприлюднило список найкращих українських книжок року для дітей дошкільного і молодшого шкільного віку (до 9–10 років). Для формування списку долучили фахівців з дитячої літератури – дослідників, бібліотекарів, літературних оглядачів, редакторів, методистів, промоутерів дитячої літератури та дитячих письменників. Докладніше:

<https://life.prawda.com.ua/culture/naykrashchi-ukrajinski-dityachi-knizhki-2024-spisok-vid-chitomo-305172/>

До Миколаєва завітали українські письменниці та письменники PEN Ukraine

Цього разу у межах літературно-волонтерської поїздки Українського ПЕН до Миколаєва завітали письменник, перекладач, музикант П. Коробчук; координаторка премії Drahomán Prize, літературна перекладачка з англійської та іспанської мов А. Вовченко; драматургиня, сценаристка, режисерка, кураторка театральних соціальних проєктів Н. Ворожбит; українська журналістка, письменниця, блогерка, громадська активістка З. Казанжи; письменниця, журналістка, перекладачка, авторка книжок для дітей та підлітків О. Русіна; культурна менеджерка, письменниця Т. Єрмак, літературознавиця та літературна критикиня Г. Улюра. Модерував зустріч заступник виконавчої директорки Українського ПЕН М. Ситніков. Гості привезли у подарунок багато книжок, у форматі «розмови-книжкової рекомендації» презентували «красиві, корисні та дуже корисні» літературні новинки, читали уривки з власних творів, ділилися своїми думками щодо важливості читання та культурної дипломатії. Докладніше:

<https://mykolaiv.rayon.in.ua/news/764938-do-mikolaeva-zavitali-ukrainski-pismennitsi-ta-pismenniki-pen-ukraine>

Академія наук України: «Наукова думка» житиме, але в іншому форматі. – Олександр Кравченко

Як зазначили в НАН, видавництво «Наукова думка» вирішили ліквідувати задля оптимізації та підвищення ефективності діяльності з підготовки та випуску науково-видавничої продукції. «„Наукова думка” – це госпрозрахункове підприємство без поліграфічної бази, яке замовляло друк

своїх видань іншим видавництвам, що здорожувало друковану продукцію і подовжувало терміни її випуску», – йдеться у повідомленні. Тому доцільно, щоби видавничі проєкти НАН реалізувала юридична особа, яка зможе використовувати сучасне поліграфічне обладнання та наявні висококваліфіковані кадри. На сьогодні у видавничому домі «Академперіодика», який має власну поліграфічну базу із сучасним цифровим обладнанням, працюють уже 11 співробітників «Наукової думки», серед них 5 наукових редакторів. Також зараз у НАН розглядаються питання про нову назву діючого видавництва та можливості збереження бренду «Наукова думка».

Джерело:

https://lb.ua/culture/2024/12/03/648187_akademiya_nauk_ukraini_naukova.html

Музейна справа

«Марія Примаченко. Невідоме». У Києві відбудеться нова виставка та презентація віртуальної галереї творів відомої художниці. – Катерина Кадакова

У Національному музеї декоративного мистецтва України 6 грудня відкриється виставка «Марія Примаченко. Невідоме» та перша віртуальна галерея творів видатної мисткині. Музей вперше експонує близько 60 невідомих авторських робіт народної художниці з унікальної збірки музею, створених протягом 1935–1937 років під час навчання у Школі народних майстрів народного мистецтва та роботи в Експериментальних майстернях при Київському музеї українського мистецтва. Перша віртуальна галерея творів Примаченко продемонструє 79 авторських малюнків мисткині. Це роботи з двох невеликих шкільних альбомів, які вона виконала, ймовірно, в другій половині 1940-х років. До колекції музею вони надійшли після декадної виставки українського народного мистецтва 1951 року. Це своєрідний підсумок набутків Примаченко за роки навчання й роботи в 1935–1938 роках у Києві та новий крок розвитку її творчості надалі. Докладніше:

<https://divoche.media/2024/12/02/mariia-prymachenko-nevidome-u-kyievi-vidbudetsia-nova-vystavka-ta-prezentatsiia-virtualnoi-halerei-tvoriv-vidomoi-khudozhnytsi/>

У Музеї війни відкриють виставку про історію української ялинкової прикраси. – Ганна Тимошенко

4 грудня у Головному корпусі Музею війни, що під монументом «Батьківщина-мати», відбудеться відкриття виставкового проєкту «Українська ялинкова прикраса: від XIX століття і до сьогодні». Ініціатором і кураторкою виступила М. Лук'янова. Проєкт розповість про багатогранну історію українських ялинкових прикрас. Гості зможуть побачити перші зразки святкових іграшок XIX та початку XX століття, зокрема прикраси часів Першої світової війни. В експозиції також представлено перші фігурні скляні іграшки, традиційний образ святого Миколая того періоду, а також унікальні прикраси зі скла, вати, дроту, картонажу та лавсану. Особливий акцент виставки – різдвяні

іграшки часів, коли святкування Різдва в Україні було забороненим. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/33407/u-muzeyi-vijny-vidkryyut-vystavku-pro-istoriyu-ukrayinskoji-yalynkovoyi-prykrasy/>

Святий Миколай з XIX століття та прикраси «забороненого Різдва»: в Одесі показали унікальну колекцію ялинкових іграшок. – Лада Вербицька

В Одеському музеї західного і східного мистецтва відкрито виставку «Одеська ялинка: від XIX століття і до сьогодні». На ній представлено ялинкові прикраси різних країн та періодів. Вони належать колекціонерці М. Лук'яновій, яка привезла ці музейні експонати в Одесу з Києва. Докладніше:

<https://odesa.rayon.in.ua/news/764637-svyatyi-mikolay-z-khikh-stolittya-ta-prikrasi-zaboronenogo-rizdva-v-odesi-pokazali-unikalnu-kolektsiyu-yalinkovikh-igrashok>

У Дніпрі презентують унікальні скарби гончарного центру балки Канцерки. – Ганна Тимошенко

У Дніпропетровському історичному музеї імені Дмитра Яворницького презентовано нову виставку «Гончарний центр у балці Канцерці: 95 років з моменту відкриття», присвячену артефактам, знайденим під час численних археологічних експедицій у балці Канцерці, що розташована на межі Дніпропетровської та Запорізької областей. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/33423/u-dnipri-prezentuyut-unikalni-skarby-goncharnogo-czentru-balky-kanczerky/>

Охорона культурної спадщини

Під забудову можуть віддати цілий квартал пам'яток на Звіринці. – Анастасія Ампілогова

На Звіринці, між вулицями Бастіонною, Білокур і Бойчука, можуть віддати під забудову цілий квартал. Про це повідомив експерт зі збереження пам'яток Д. Перов. Квартал є визначним архітектурним об'єктом, спроектованим А. Добровольським, який є автором архітектурного ансамблю Хрещатика. У будівлях кварталу помітні риси козацького бароко та інші українські традиційні мотиви, що робить їх неповторними серед іншої забудови післявоєнного періоду. Всі споруди, за винятком будинку на Бойчука, За, входять до пам'яткоохоронного реєстру. Як зазначив Перов, чиновники КМДА сприяли передачі частини території забудовникам за допомогою сумнівної схеми. Докладніше:

<https://bit.ua/2024/12/pid-zabudovu-mozhut-viddaty-tsilyj-kvartal-pamyatok-na-zviryntsi/>

В Ужгороді презентували мультимедійне «Королевське Євангеліє» 1401 року

В Закарпатському обласному краєзнавчому музеї імені Тиводара Легоцького презентовано мультимедійне «Королевське Євангеліє». Унікальну пам'ятку українського письменства відвідувачі тепер зможуть не лише

побачити, а й погортати її цифрову версію. Цей проєкт став результатом співпраці директорки музею О. Шумовської та розробника мультимедійної книги, директора компанії «3DCOMLAB» М. Шишкіна. Ця інтерактивна платформа пропонує відвідувачам новий спосіб взаємодії з культурною спадщиною. «Рукопис „Королевське Євангеліє” переписано Станіславом Граматиком у 1401 році у замку Нялаб на території сучасного Королева. Ця найдавніша рукописна книга Закарпаття, написана на папері, і з елементами скоропису, є цінним джерелом історії, унікальною пам'яткою українського письменства... Текст прикрашено кольоровими ініціалами, мініатюрами та заставками», – зазначили в музеї. Проєкт включає цифрові реконструкції розписів та ілюстрацій, які дозволяють відвідувачам детально розглянути кожен сторінку рукопису, а також аудіо-супровід, що додає глибину і атмосферу кожному фрагменту. Розробка української компанії «3DCOMLAB» дає можливість відвідувачам погортати ті книги, які вже втрачені або недоступні для відвідувачів в музеї. Це «Острозька Біблія» в Острозі, «Суботівське Євангеліє» в музеї Богдана Хмельницького в Чигирині, Червона книга України в Центральноукраїнському обласному краєзнавчому музеї Кропивницького, а тепер і «Королівське Євангеліє» в Ужгороді. Докладніше:

<https://history.rayon.in.ua/news/764837-v-uzhgorodi-prezentovali-multimediyne-korolevske-evangelie-1401-roku>

Вікіджерела люблять пам'ятки: в Україні розпочалася кампанія оцифрування документів

Уже вдруге відбувається конкурс «Вікіджерела люблять пам'ятки», метою якого є оцифрувати документи, що стосуються нерухомої культурної спадщини України, та розмістити розпізнані тексти в українському розділі Вікіджерел. «Станом на зараз у Вікіпедії опубліковано найповніші публічні списки об'єктів культурної спадщини, які вже містять майже 103 тисячі пам'яток, і ця перша єдина відкрита база пам'яток усіх рівнів дає можливість проводити українську частину міжнародного фотоконкурсу „Вікі любить пам'ятки” (Wiki Loves Monuments). Але для підтримки та наповнення цих списків волонтерам потрібно отримувати й обробляти різні розпорядження, постанови та накази, які часто надаються відповідними органами влади як скани, а отже потребують розпізнавання та вчитки, щоб можна було зручно обробляти інформацію, шукати, перевіряти дані», – розповів співзасновник ГО «Вікімедіа Україна», член організаційних комітетів «Вікіджерела люблять пам'ятки» та «Вікі любить пам'ятки» А. Гончаров. Взяти участь у конкурсі можуть усі охочі. Для цього з 1 грудня до кінця січня потрібно обрати й вчитати тексти тематичних документів. Основна вимога до вчитки – звірити, щоб відсканований текст відповідав оригіналу. Докладніше:

<https://history.rayon.in.ua/news/764797-vikidzherela-lyublyat-pamyatki-v-ukraini-rozpochalasya-kampaniya-otsifruvannya-dokumentiv>

Авторське право

У Мінкульті попри обіцянки не запрацювала міжвідомча група проти

контрафактних книжок. – Олеся Бойко

Станом на 7 листопада при Міністерстві культури та стратегічних комунікацій України не запрацювала міжвідомча робоча група для боротьби з торгівлею контрафактними книжками в інтернеті, яку планували створити у 2021 році. Про це йдеться у відповіді міністерства на інформаційний запит. Робочу групу мав очолити тодішній заступник міністра Т. Шевченко, а до складу увійти представники громадських організацій, Держкомтелерадіо, Міністерства внутрішніх справ, Кіберполіції, Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства, суб'єктів електронної комерції. Докладніше:

<https://chytomo.com/u-minkulti-popry-obitsianky-ne-zapratsiuvala-mizhvidomcha-hrupa-proty-kontrafaktnykh-knyzhok/>

Міжнародне співробітництво

У Колумбії з'явилася перша книжкова полиця з українською літературою

В університеті Ла Сабана в місті Чіа, Колумбія, відкрито першу в країні українську книжкову полицю, повідомило посольство України в Перу. Проект «Українська книжкова полиця» реалізують під патронатом О. Зеленської спільно з Міністерством закордонних справ України, Міністерством культури та стратегічних комунікацій України, а також Українським інститутом книги. Докладніше:

<https://chytomo.com/u-kolumbii-z-iavylasia-persha-knyzhkova-plytsia-z-ukrainskoiu-literaturoiu/>

Підтримка України у світі

На ярмарку в Чехії представили український стенд, де плели маскувальну сітку (ФОТО). – Микита Кишиневський

Благодійний ярмарок організували у Празі. На українському стенді презентували солодоші, вишиваний одяг, прикраси ручної роботи, страви та інші вироби, які створили українці. У межах стенда від України встановили фрагмент маскувальної сітки. У знак підтримки іноземні гості долучалися до плетіння. Під час події українки М. Скиба та Г. Дем'ян провели для дітей майстерклас з вишивання та створення ляльки-мотанки. Наприкінці заходу виступили дитячі українські колективи «Джерело», «Світоч» та «Паляниця». На ярмарку збирали кошти для дітей у Чехії, яким необхідна підтримка. Захід організувала Асоціація дружин дипломатів у Чехії за підтримки першої леді Чехії Єви Павлової. Докладніше:

<https://shotam.info/na-iarmarku-v-chekhii-predstavyly-ukrainskyy-stend-de-plely-maskovalnu-sitku-foto/>

Легенда хеві-металу Роб Гелфорд знову демонструє солідарність з українцями. – Ганна Тимошенко

Фронтмен легендарного британського гурту Judas Priest Роб Гелфорд продовжує висловлювати свою солідарність із народом України. Нещодавно

музикант опублікував на своїй сторінці у соціальних мережах нові світлини, на яких він знову з'явився в одязі з українською символікою. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/33446/legenda-hevi-metalu-rob-gelford-znovu-demonstruye-solidarnist-iz-ukrayinczyamy/>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm